

Izredni prevozi v kmetijstvu in gozdarstvu

Usposabljanje spremljevalcev izrednih prevozov

Izredni prevozi

Izredni prevoz je prevoz z vozilom (motorno vozilo) ali skupino vozil (motorno vozilo s polpriklopnim vozilom ali motorno vozilo s priklopnim vozilom), ki samo ali skupaj z nedeljivim tovorom presega s predpisi dovoljeno skupno maso, osne obremenitve ali mere (dolžino, širino, višino). Izredne prevoze ureja več predpisov, če poenostavimo, od Zakona o cestah do ustreznih pravilnikov, ki urejajo te prevoze. V primeru kmetijskih in gozdarskih vozil je najbolj problematična širina vozil. Brez omejitev oziroma brez posebnih pogojev je za vsa vozila v cestnem prometu določena največja dovoljena širina 2,55 m. Za traktorje na gospodarski vožnji z dvojnimi pnevmatikami ali s širokimi pnevmatikami s tlakom največ 1,5 bara ali s priklopniki ali traktorskimi priključki pa znaša 3,06 m. Enaka največja dovoljena širina velja tudi za delovne stroje na gospodarski vožnji (npr. kombajne). Vsak prevoz s preseganjem te širine (ali drugih mer ali mas) pa je izredni prevoz in ga je dovoljeno opravljati le na podlagi dovoljenja za izredni prevoz.

Predpisi določajo več kategorij izrednih prevozov, in sicer glede na presežene mere in mase nad dovoljenimi. Izredni prevozi s kmetijskimi in gozdarskimi vozili se praktično vsi uvrščajo v kategorijo V, ki je »prevoz z delovnim strojem, vleka zamenljivega vlečenega stroja ali traktorskega priključka brez tovora, kadar to vozilo presega s predpisi

Splošna največja dovoljena širina vozil v cestnem prometu je 2,55 m, za kmetijska in gozdarska vozila na gospodarski vožnji pa 3,06 m. Za vse prevoze nad tem je potrebno dovoljenje za izredni prevoz.

dovoljene dimenzije in osne obremenitve, vendar ne presega dovoljene skupne mase«.

Dovoljenje za izredni prevoz

Dovoljenje za izredni prevoz na osnovi vloge izvajalca izrednega prevoza izda Direkcija RS za infrastrukturo, če se izredni prevoz izvaja na državnih cestah ali na državnih cestah in občinskih cestah. Če se izredni prevoz izvaja izključno na občinskih cestah, dovoljenja izda pristojni občinski organ. V tem primeru se vloga vloži na občino, sicer pa na prej omenjeno direkcijo. Pridobiti je mogoče dovoljenje za izredni prevoz s krajšim obdobjem veljavnosti (do 30 dni), ki je praktično namenjeno za enkratne prevoze in z daljšim obdobjem veljavnosti (do 12

mesecev), za večkratne prevoze, to je za več prevoznih poti in za daljše časovno obdobje. Za kmetijska in gozdarska vozila je smiselna slednja možnost, in sicer za obdobje trajanja sezone (npr. spravila pridelkov).

Spremljevalni prevozi

Pri izvedbi izrednega prevoza je pomembno spremljevalni prevoz. To se sme izvajati z osebnimi ali tovornimi vozili, ki ne presegajo največje dovoljene mase 3,5 tone in ki vozniku zagotavljajo dobro vidljivost nazaj ter ob straneh. Spremljanja izrednih prevozov s traktorji predpisi ne omogočajo. Spremljevalno vozilo mora imeti ustrezno opremo, s katero spremljevalec lahko učinkovito opozarja druge udeležence v prometu in usmerja promet ter komunicira z voznikom vozila, s katerim se izvaja izredni prevoz. Glede na vrsto izrednega prevoza so okvirno predpisani tudi vrsta in število spremstev ter vrsta opreme, ki se uporablja v spremljevalnem vozilu oziroma vozilih.

Usposabljanje za spremljevalce izrednih prevozov

Spremljevalci izrednih prevozov morajo opraviti predpisano usposabljanje in preskus usposobljenosti (izpit). Usposabljanje se izvede v enem dnevu, traja 8 šolskih ur in je razdeljeno na teoretično (6 ur) ter praktično usposabljanje (2 uri). Usposabljanje zajema vsebine iz predpisov, ki se nanašajo na izvajanje izrednih cestnih prevozov, organizacije in

Vozilo, s katerim se izvaja izredni prevoz, in spremljevalno vozilo morata biti predpisano označeni. Spremljevalec v spremljevalnem vozilu mora opraviti predpisano usposabljanje, ki ga mora obnavljati vsakih 5 let.

Tehnika

tehnične priprave izrednih prevozov, prometne varnosti izrednih prevozov, in praktično usposabljanje. K usposabljanju lahko pristopijo kandidati, ki imajo vozniško dovoljenje najmanj B kategorije, niso vozniki začetniki in niso bili pravnomočno obsojeni na nepogojno kazen zapora za kazniva dejanja zoper varnost javnega prometa. Izpit pred strokovno komisijo je razdeljen na praktični in teoretični del. Po uspešno opravljenem praktičnem delu oziroma praktičnih ustnih vprašanjih lahko kandidat pristopi še k pisnemu teoretičnemu delu. Po opravljenem izpitu lahko spremljevalec spremlja katerikoli izredni prevoz, ne le kmetijska in gozdarska

Spremljevalci izrednih prevozov, ki so pridobili potrdilo o usposobljenosti pred 8. marcem 2018, se morajo prvega obnovitvenega usposabljanja udeležiti najpozneje do 8. marca 2023. Če se v tem roku obnovitvenega strokovnega usposabljanja ne udeležijo, izgubijo status spremljevalca izrednih prevozov.

Praktično usposabljanje za spremljevalce izrednih prevozov pri pooblašeni organizaciji za usposabljanje B & B Izobraževanje in usposabljanje d.o.o. Na sliki vidimo predpisano označeno spremljevalno vozilo in del predpisane opreme.

vozila, ki jih tu obravnavamo. Obnovitveno usposabljanje je potrebno opraviti vsakih 5 let. Na obnovitveno strokovno usposabljanje se lahko spremljevalci prijavijo največ 18 mesecev pred potekom veljavnosti potrdila o usposobljenosti za spremljevalca izrednih prevozov. Pri obnovitvenem usposabljanju je potrebno opraviti le teoretični del izpita.

Usposabljanje za spremljevalce izrednih prevozov lahko izvaja izobraževalna ali

druga organizacija, ki jo na podlagi javnega razpisa izbere in pooblasti ministrstvo, pristojno za promet. Trenutno je to B & B Izobraževanje in usposabljanje (<https://bb.si>, tel 041 704 497). Usposabljanje poteka v poslovnih prostorih organizacije v Ljubljani ali Kranju.

*Marjan Dolensek
KGZS - Zavod LJ*

Te zanima poklic prihodnosti? Postani diplomirani okoljevarstvenik.

Vpisi že potekajo!

www.bb.si / referat@bb.si

B&B VISOKA ŠOLA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ